

Những Chuyến Đi

Giật Mình

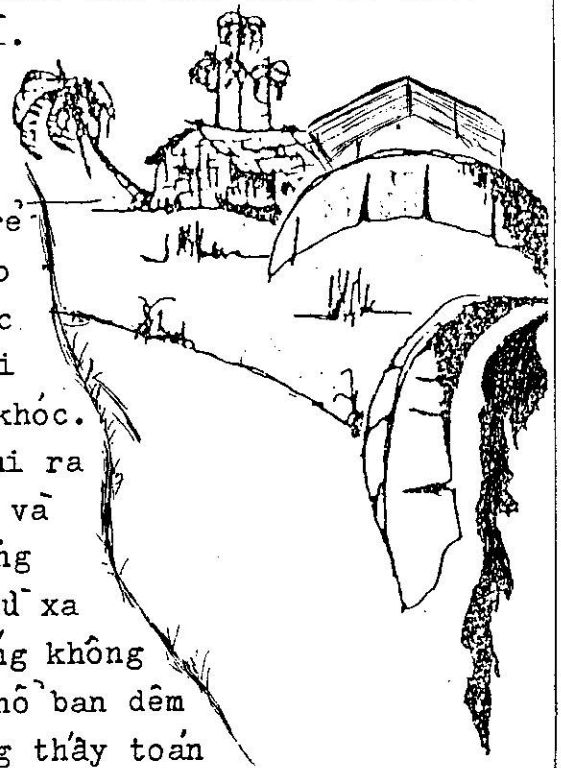
Trong đời tôi có những chuyến đi khá mạo hiểm nhưng tôi chỉ thấy sự nguy hiểm sau khi chuyến đi đã hoàn tất và nghỉ lại mỗi thầy giật mình. Tôi xin kể lại một số chuyến đi này và nếu có hỏi đồng đài thì cũng chỉ vì muốn cho câu chuyện có đầu có đuôi. Sau đây là chuyện thứ nhất.

Hồi đó, vào năm 1947, mặt trận Huế tan vỡ, quân đội Pháp tiến dọc theo Quốc Lộ 1 và chiếm các tỉnh Quảng Trị và Quảng Bình về phía Bắc. Lãng tôi ở sát Quốc lộ 1, ngay ranh giới hai tỉnh Thừa Thiên và Quảng Trị, gần một cây cầu sắt dùng cho cả xe hơi lẫn xe lửa. Vì vị trí chiến lược này, lãng tôi bị phi cơ Pháp oanh tạc mấy lần trước khi quân Pháp tiến đến. Những gia đình trong lãng có phương tiện đều tản cư đi nơi khác để tránh chiến họa. Tôi theo gia đình tôi lên một lãng nhỏ vùng cận sơn, cách xa lãng tôi chừng 10 cây số về phía tây, rồi tiếp tục ở lại đây sau khi quân Pháp đóng một đồn lớn gần nhà tôi. Những ngày tản cư này thật là nhàn hạ : ăn, ngủ, đi tắm sông, đọc sách và vào rừng chài hoặc tránh máy bay. Nhà mà gia đình tôi ở lại có một tủ sách khá đầy đủ, từ tiểu thuyết của Tù Lức Văn Đoàn đến tiểu thuyết của Pháp, Khai Hưng, Nhật Linh, Balzac, Daudet, Flaubert, gần như không thiếu một tác giả nổi tiếng nào. Mỗi đầu tôi rất thích, nhưng lần lần đọc hết sách, tắm sông hoài không còn thấy thú, tôi bắt đầu chán. Bởi vậy khi nghe gia đình tôi tỏ chức cho người nhà trở về lãng ban đêm để lấy thêm lòng thực vì lòng thực đem theo đã gần cạn, tôi dôi đi theo. Mỗi đầu gia đình tôi không chịu vì ngại tôi còn nhỏ nhưng sau cũng cho tôi đi vì tôi nản nỉ quá. Chuyến đi phải tỏ chức ban đêm vì ban ngày có thể bị quân Pháp bắt và kết tội là tiếp tế cho Việt Minh.

Ngày đi, một ngày hạ tuần của tháng âm lịch để không có trăng trước nửa đêm, tôi theo hai chú người nhà của gia đình tôi và người nhà của một gia đình khác khởi hành vào lúc xế chiều.

Sau khoảng hai giờ ló bộ qua rừng và đôi sim, chúng tôi đến gần Quốc Lộ 1 lúc trời vừa tối, ở một điểm cách đôn của Pháp chừng 2 cây số. Trước khi băng qua quốc lộ, một người trong đoàn bỏ ra gần quốc lộ, ném một hòn đá ra đường để xem có quân Pháp phục kích hay không. Không thấy động tĩnh gì, người ấy chạy băng qua quốc lộ rồi ra hiệu cho những người còn lại chạy theo. Sau đó chúng tôi về nhà của một người bà con ở ven làng, một nơi mà chúng tôi biết là quân Pháp không bao giờ đến ban đêm. Chúng tôi lấy lòng thóc mà người này đã để sẵn như đã nhận mấy ngày trước, rồi đi đến chỗ hẹn với mấy người của gia đình kia. Đến đây chúng tôi chia ra làm hai toán, vì mang đồ nặng đi một lần sẽ bất tiện. Toán của tôi đi trước, còn toán kia đi sau. Lúc trở lại quốc lộ chúng tôi cũng làm như lần mới đến : ném đá, chỗ không có động tĩnh gì rồi mới băng qua quốc lộ. Hai chú người nhà gánh gạo đi trước, tôi đi theo sau mang trên lưng một cái gùi của đồng bào Thường, dựng dầy lòng khô. Vì cái gùi nặng, tôi phải chồm người về phía trước lúc bước đi, mắt nhìn con đường mòn dưới đất nhiều hòn là nhìn về phía trước mặt. Sau khi băng qua quốc lộ, tôi bước theo con đường mòn như một cái máy nhưng đi được một quãng, nhìn về phía trước, tôi không thấy hai chú người nhà đâu hết. Tôi dần bước đi thêm một quãng nữa nhưng cũng không thấy gì.

Tôi sức nhớ lại là từ quốc lộ đi lên đường mòn có hai lối rẽ, có lẽ tôi đã đi lạc. Hốt hoảng, tôi đi trở lại phía quốc lộ. Quả nhiên, tôi thấy một lối rẽ thứ hai về phía trái. Tôi liền đi theo lối rẽ này, vừa đi vừa chạy. Chạy được một quãng thì gặp hai chú người nhà đi ngược lại tìm tôi. Tôi mừng gần muốn khóc. Chúng tôi tiếp tục đi nhanh cho đến khi ra khỏi vùng nguy hiểm rồi dừng lại nghỉ và dời toán sau. Trong lúc ngồi nghỉ chúng tôi nghe có tiếng súng liên thanh nổ từ xa vọng lại nhưng không biết ở đâu và cũng không lo ngại gì vì hồi đó nghe tiếng súng nổ ban đêm là thường. Chúng tôi dời một lúc không thấy toán sau đến nên như đã thỏa thuận trước chúng tôi không dời nữa và lên

dường di về làng tạm cư. Chúng tôi về đến nhà thì đã hơn nửa đêm. Hôm sau tôi được tin là toán sau bị quân Pháp phục kích. Hình như quân Pháp biết là quân du kích Việt Minh thường hay dùng con đường mòn này nên thỉnh thoảng ra phục kích ở đó nhưng chưa có dụng độ nên không ai biết. Lúc toán sau đi đến và ném đá dờ dỗng, quân Pháp lập tức nổ súng. Những người đi toán sau liền vút hết lòng thục và chạy bán sống bán chết. Cũng may là quân Pháp phục kích cũng một phía quốc lộ với phía toán sau đi đến nên những người này không ở trong tầm đạn của quân Pháp và nhờ đó chạy thoát được, không có ai bị thương hay bị bắt. Nghe tin này tôi giật mình và thấy mình may mắn. Giả sử quân Pháp phục kích sớm hơn hoặc chúng tôi đi về trên hòn thì lúc tôi đi nhầm đường và trở lại quốc lộ chắc tôi đã bị bắt hoặc bắn. Những đêm sau đó, đêm nào tôi cũng nằm mơ thấy mình bị quân Pháp đuổi mà hai chân cứ quăn lại với nhau không làm sao chạy được ▪

N.D.S.

TIN BUỒN

Được tin Thân-phụ của Anh Phan Ngọc Cơ từ trần ở Việt-Nam.

Hưởng thọ 79 tuổi.

Ái Hữu Công Chánh xin chia buồn
cùng Anh Chị Phan Ngọc Cơ

và xin cầu chúc hương hồn Cụ sớm phiêu diêu miền cực lạc.